

CUPRINS

TITLUL I	
NOȚIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND DREPTUL	
UNIUNII EUROPENE	13
CAPITOLUL 1	
CONSIDERAȚII GENERALE DESPRE ORDINEA	
JURIDICĂ A UNIUNII EUROPENE	13
Concepte-cheie	13
1.1. Caracterile ordinii juridice a Uniunii Europene	14
1.2. Valorile Uniunii Europene	15
1.3. Locul Uniunii Europene în sistemul organizațiilor europene	
și euroatlantice	15
1.3.1. Alte proiecte de integrare europeană	15
Întrebări de autoevaluare	17
CAPITOLUL 2	
CONSTRUCȚIA EUROPEANĂ. IZVOARELE DREPTULUI	
COMUNITAR	18
Concepte-cheie.....	18
2.1. Tratatul instituind CECO	18
2.2. Tratatul de la Roma instituind CEE și CEEA (Euratom)	19
2.3. Tratatul de Fuziune	20
2.4. Actul Unic European	20
2.5. Tratatul de la Maastricht	20
2.6. Tratatul de la Amsterdam	22
2.7. Tratatul de la Nisa	22
2.8. Extinderea Uniunii Europene	23
2.9. Încercările de reformare și adaptare a Uniunii Europene ca	
urmare a extinderii	24
2.10. Izvoarele dreptului comunitar	28
2.10.1. Izvoarele primare ale dreptului comunitar	28
2.10.2. Izvoarele secundare ale dreptului comunitar	30
2.10.3. Regulamentul	31
2.10.4. Directiva	32
2.10.5. Decizia	33
2.10.6. Avizele și recomandările	35
2.10.7. Jurisprudența comunitară ca izvor al dreptului	
comunitar	36

2.10.8. Principiile dreptului comunitar	36
Întrebări de autoevaluare	38
CAPITOLUL 3	
PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE DREPTULUI	
COMUNITAR	39
Concepte-cheie	39
3.1. Principiul priorității dreptului comunitar	40
3.2. Principiul efectului direct	44
3.2.1. Prezentarea generală a principiului	44
3.2.2. Reglementarea principiului efectului direct în tratatele comunitare	45
3.2.3. Conținutul principiului	46
3.2.4. Efectul direct al dreptului comunitar primar	46
3.2.5. Efectul direct al dreptului comunitar secundar (derivat)	48
3.3. Principiul subsidiarității	56
3.4. Principiul proporționalității	57
Întrebări de autoevaluare	58
TITLUL II	
INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE	59
CAPITOLUL 4	
CONSIDERAȚII GENERALE CU PRIVIRE LA	
INSTITUȚIILE COMUNITARE	59
Concepte-cheie	59
4.1. Rolul și funcționarea instituțiilor comunitare	59
4.2. Prevederile tratatelor cu privire la instituții	61
Întrebări de autoevaluare	62
CAPITOLUL 5	
PARLAMENTUL EUROPEAN	63
Concepte-cheie	63
5.1. Compunere	63
5.2. Organizare și funcționare	64
5.3. Mediatorul European	69
5.4. Rolul și atribuțiile Parlamentului European	71
Întrebări de autoevaluare	72
CAPITOLUL 6	
CONSILIUL UNIUNII EUROPENE	73
Concepte-cheie	73
6.1. Constituire și componență	73
6.2. Modalitățile de luare a deciziilor în cadrul Consiliului	74

6.3. Rolul și atribuțiile Consiliului	77
Întrebări de autoevaluare	78
CAPITOLUL 7	
COMISIA EUROPEANĂ	79
Concepte-cheie	79
7.1. Rolul și compunerea Comisiei Europene	79
7.2. Organizarea și funcționarea Comisiei	80
7.3. Atribuțiile Comisiei	86
Întrebări de autoevaluare	87
CAPITOLUL 8	
CONSILIUL EUROPEAN	88
Concepte-cheie	88
Întrebări de autoevaluare	90
CAPITOLUL 9	
CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE	91
Concepte-cheie	91
9.1. Compunere și mandat	91
9.2. Organizarea și funcționarea Curții	92
9.3. Tribunalul de Primă Instanță (TPI)	93
9.4. Tribunalul Funcției Publice	94
9.5. Competențele și atribuțiile Curții și Tribunalelor	94
9.6. Acțiuni în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene	95
9.6.1. Cererea de interpretare (Decizia în chestiuni prealabile/ preliminare)	95
9.6.2. Acțiunea în constatarea omisiunii de a acționa a unui stat membru	96
9.6.3. Acțiunea în anulare	96
9.6.4. Acțiunea în constatarea omisiunii de a acționa a unei instituții (recursul în carență)	97
9.6.5. Controlul hotărârilor Tribunalului de Primă Instanță ..	97
9.6.6. Reexaminarea	97
9.7. Procedura în fața Curții	98
9.7.1. Reprezentarea în fața Curții	98
9.7.2. Fazele procedurii în fața Curții	98
9.7.3. Sesizarea Curții	99
9.7.4. Procedura de urgență	99
9.7.5. Probele	100
9.7.6. Publicitatea ședinței	100
9.7.7. Alte aspecte ce țin de procedură	100
9.7.8. Hotărârile Curții	101
Întrebări de autoevaluare	101

CAPITOLUL 10	
CURTEA DE CONTURI	102
Concepte-cheie	102
10.1. Statut, Compunere și mandat	102
10.2. Atribuții	103
Întrebări de autoevaluare	104
CAPITOLUL 11	
ALTE ORGANISME COMUNITARE	105
Concepte-cheie	105
11.1. Banca Centrală Europeană	105
11.2. Organele cu funcții consultative	106
11.2.1 Comitetul economic și social	106
11.2.2. Comitetul regiunilor	108
Întrebări de autoevaluare	111
TITLUL III	
PIAȚA INTERNĂ, LIBERTĂȚILE ȘI POLITICILE	
COMUNE	112
CAPITOLUL 12	
CELE PATRU LIBERTĂȚI FUNDAMENTALE	113
Concepte-cheie	113
12.1. Libera circulație a persoanelor și serviciilor	113
12.1.1. Libera circulație a persoanelor. Dreptul de acces și	
sejur	113
12.1.2. Libertatea profesională	115
12.2. Libera circulație a mărfurilor	117
12.3. Libera circulație a capitalului și plăților (art. 56 – 60 din	
Tratatul CE)	121
12.3.1. Libera circulație a plăților	121
12.3.2. Libera circulație a capitalurilor	122
Întrebări de autoevaluare	125
CAPITOLUL 13	
POLITICILE COMUNE	126
Concepte-cheie	126
13.1. Politica de concurență	126
13.1.1 Precizări generale	126
13.1.2. Caracterele dreptului comunitar al concurenței	127
13.1.3. Reglementările din tratate	127
13.2. Politica Externă și de Securitate Comună a Uniunii Europene	
(PESC)	129
13.2.1. Obiectivele și instrumentele PESC	129

13.2.2. Politica Comună de Securitate și Apărare – componentă a PESC	132
13.3. Uniunea Europeană – Spațiu de Libertate, Securitate și Justiție (SLSJ)	133
13.4. Politica economică și monetară	133
13.5. Politica Comercială Comună (PCC.)	136
13.6. Politica Agricolă Comună (PAC).Agricultura și Pescuitul	138
13.6.1. Funcțiile Politicii Agricole Comune	139
13.6.2. Principiile de bază și obiectivele esențiale ale PAC	139
13.6.3. Istoricul și evoluția PAC	140
13.7. Politica forței de muncă	143
13.8. Politica socială	144
13.9. Politica de mediu	146
13.10. Alte politici comune	148
Întrebări de autoevaluare	149
TITLUL IV	
CETĂȚENIA EUROPEANĂ. DREPTURILE FUNDAMENTALE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ	150
CAPITOLUL 14	
CETĂȚENIA EUROPEANĂ	150
Concepte-cheie	150
14.1. Noțiunea de cetățenie europeană	150
14.2. Cetățenia europeană și tratatele comunitare	152
14.3. Cetățenia europeană și cetățenia națională	152
14.4. Statutul cetățeanului european	154
14.4.1. Dreptul de participare la alegerile publice	155
14.4.1.1. Participarea la alegerile pentru Parlamentul European	156
14.4.1.2. Participarea la alegerile locale (municipale)... ..	158
14.4.2. Dreptul de petiționare	160
14.4.2.1. Admisibilitatea petiției	161
14.4.2.2. Examinarea în fond și posibile soluții date petiției	163
14.4.3. „Plângerea” către Mediator	163
14.4.3.1. Instituția Mediatorului	163
14.4.3.2. Admisibilitatea plângerilor	164
14.4.3.3. Rolul Mediatorului	166
14.4.4. Dreptul de comunicare cu instituțiile și organele comunitare	167
14.4.5. Protecțiile cetățeniei europene. Dreptul de protecție al cetățenilor europeni	167
Întrebări de autoevaluare	170

CAPITOLUL 15	
CARTA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE. MECANISMELE PROTECȚIEI COMUNITARE A DREPTURILOR OMULUI	
	171
Concepte-cheie	171
15.1. Considerații generale despre drepturile fundamentale în Uniunea Europeană și statele membre	171
15.2. Mecanismele de protecție a drepturilor fundamentale în cadrul Uniunii Europene	172
15.3. Carta Drepturilor Fundamentale	173
15.3.1. Aspecte generale cu privire la Cartă	173
15.3.2. Istoricul adoptării Cartei	174
15.3.3. Elaborarea, adoptarea și publicarea Cartei	176
15.3.4. Structura, organizarea și conținutul Cartei drepturilor fundamentale	177
15.3.5. Domeniul de aplicare a Cartei	180
15.3.5.1. Persoanele vizate de Cartă	180
15.3.5.2. Din punct de vedere material	180
15.3.5.3. Clauza limitativă	180
15.4.4. Carta, Tratatul instituind o Constituție pentru Europa și Tratatul de reformă	181
Întrebări de autoevaluare	181
TITLUL V	
ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ	
	182
CAPITOLUL 16	
ISTORICUL RELAȚIILOR DINTRE ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ	
	182
Concepte-cheie	182
Întrebări de autoevaluare	184
CAPITOLUL 17	
TRATATUL DE ADERARE A ROMÂNIEI LA UNIUNEA EUROPEANĂ. CADRUL GENERAL	
	185
Concepte-cheie	185
Întrebări de autoevaluare	188
<i>Bibliografie</i>	189

© Editura Fundației *România de Măine*, 2009
Editură acreditată de *Ministerul Educației, Cercetării și Inovării*
prin *Consiliul Național al Cercetării Științifice*
din Învățământul Superior

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VOICU, MARIN

Drept comunitar general / Marin Voicu, Mirela Georgiana
Sabău. – București: Editura Fundației *România de Măine*, 2009

ISBN: 978-973-163-423-4

I. Sabău, Mirela Georgiana

341.217(4) UE

Reproducerea integrală sau fragmentară, prin orice formă
și prin orice mijloace tehnice, este strict interzisă
și se pedepsește conform legii.

*Răspunderea pentru conținutul și originalitatea textului
revine exclusiv autorului/autorilor.*

Redactor: Constantin FLOREA
Loredana BOȘCA
Tehnoredactor: Marian BOLINTIȘ
Coperta: Cornelia PRODAN

Bun de tipar: 05.05.2009; Coli tipar: 12
Format: 16/70x100

Editura Fundației *România de Măine*
Bulevardul Timișoara, nr.58, București, Sector 6
Tel./Fax: (021) 444 20 91; www.spiruharet.ro
e-mail: editurafrm@yahoo.com